

a.e. talaia

**GENER
FEBRER
MARÇ·87**

butlletí per als socis *

Restaurante

Passeig de Ribes Roges, 35
VILANOVA I LA GELTRÚ

Reserves al Tel. **815 43 92**

OBERT A PARTIR DE LES 21'30 HORES

**CENA ESPECTACULO
CADA SABADO DESFILE DE ESTRELLAS**

LOCALES PARA REUNIONES, CONVENCIONES, CASAMIENTOS.

- AMPLISIMA CARTA
- MENÚ ESPECIAL «DO»
- y su especialidad BULL DE TUNYINA

TIPLAY esports

Rambla Vidal, 17
815 19 17

C/. Sant Gervasi, 39
893 78 50

SUMARI

EDITORIAL

Equip de Redacció

PARTICIPACIÓ MASSIVA EN L'ITINERARI GR-4

Antoni Sagarra

PLANTES BOSCANES

Mª Carme Barceló

ELS FORNS DE PEDRES

Josep Voltà

XIV MARXA D'ORIENTACIÓ PER DESCRIPCIÓ -XXIX MARXA SOCIAL -DADES TEQUINES I ANECDOTARI - CLASSIFICACIONS

Joan Virella

ITINERARI GR-4

-BREU RESSENYA DE LES DARRERES ETAPES

Antoni Sagarra

SECCIÓ D'ESQUÍ

-NEU ENGUANY? ...NO GAIRE!

Josep Miró

CLASSIFICACIONS II DESCENS TALAIA

SECCIÓ DE CULTURA

-INFORMACIONS DE LA SECCIÓ

NOTÍCIES I COMENTARIS

Joan Virella

EXPEDICIÓ VILANOVA ALS ANDES•CHACRARAJU-87

Toni Massana

G.E.A.M.

-FITXA TECNICA

-RESUM ACTIVITATS ESCALADA

-PENYES DE CAN MERCER

SECRETARIA

-MOVIMENT DE SOCIS

-CAMPAMENT INFANTIL

MEMORIA D'UN RAL.LI D'ESQUÍ

Antoni Ordovas

ENTRE EL CADI I EL PIRINEU (II)

Joan Virella

**BUTLLETI PER ELS SOCIS
GENER-FEBRER-MARC 1987**

agrupació excursionista talaia

C/. Comerç n° 4.

Tel. 893 12 57

VILANOVA I LA GELTRÚ

REDACCIÓ BUTLLETÍ

Secció Cultura

DIRECCIÓ I MUNTATGE

Josep Blanes

EDICIÓ

Toni Sagarra

EDICIÓ

Toni Sagarra

Salvador Butí

Blanca Forgas

COL.LABORADORS

Joan Virella

Blanca Forgas

Josep Voltà

Toni Sagarra

Josep Blanes

Salvador Butí

Nota de la Redacció:

Aquesta edició com podreu veure, conté publicitat.

Afavoriu amb les vostres compres als nostres anunciants, puix ells col.laboren al Butlletí.

Feia esment, la darrera editorial, dels aniversaris, i que concretavem en el Centenari verdaguerià i en el reconeixement o l'oblit, que es tenen aquestes efemèrides.

Caldrà que a la nostra Entitat, algú vagi pensant en un parell d'esdeveniments que, maltempsades apart, compleixen anys, al 87 l'una, i l'altra a principis del 88.

Aquest Butlletí naixia en el seu N° 1, al Setembre de 1957, es a dir, a la tardor farà els seus primers trenta anys. Un petit opuscle, mig escrit en «el idioma oficial» —puix llavors no es permetien gaires alegries sobre el tema— on es parlava de la Vall d'Ordesa i el Santuari de Bellmunt, previa una salutació a primera plana, genèrica, ampulosa i farcida de bones intencions, finalitzant al darrera un noticiari on s'incloïa un reduït programa d'excursions i les engrunes recollides a Secretària. Així, amb més voluntat que ambició, una comissió de tres socis, donava llum aquesta publicació, que amb els daltabaixos propis de la evolució, haurà complert ja la trentena. Ho celebrarem. La proposta resta en peu.

L'altre, que també compleix trenta anys, es la Marxa Social, això sí, a la primavera vinent. Ho comentavem amb algú en el transcurs de la darrera edició de la cursa i creiem que també caldria magnificar-ho una mica. Mentrestant aquest algú deixetava nostalgia de la primera marxa i el tunel del temps ens tornava a la impressió d'un plànol a tres tintes fet amb una multicopista que també servia per editar més de quatre fulletons —llavors altament subversius— però que damunt la taula del menjador d'un dels organitzadors, posava els fonaments de trenta edicions d'un dels actes de més prestigi i solera d'aquesta agrupació excursionista.

Aprofitem doncs, per revifar la memòria col·lectiva de la nostra Entitat, que tot mirant enrera, veurem els nostres orígens, i que si no ho fem així, qui sap, si perdrem l'identitat.

editorial

Participació massiva en l'itinerari GR-4

Que a cada sortida de l'itinerari hi concurreix més gent és ja un fet innegable i que cal estudiar en profunditat. Una activitat reeixida que satisfà els organitzadors i els mateixos participants. Quan varem començar, ara fa dos anys i escaig, poc podíem imaginar una assistència tan multitudinària —152 excursionistes en la darrera etapa— que supera qualsevol altra activitat similar duta mai a terme en la nostra Entitat.

Qui no s'ha queixat mai d'una manca de participació excusant-se en el progrés i en els temps que han canviat?. Semblava que les sortides col·lectives en autocar ja era un fet que havia passat a la història i, ves per on, ara el descobrim com un mitjà pràctic, econòmic, socialment agradable i on s'hi pot projectar la cinta de video que hom ha gravat durant la jornada. La comoditat no s'ha millorat gaire, certament, però els trajectes per bones carreteres tampoc es fan pesants.

I quins alicients motiven l'excursionista a venir? Poden ser molts i ben variats o conjuntats; intentaré descriure'n alguns.

Una cosa deu quedar clara quan després d'una primera ocasió hom té l'interés de tornar en les etapes següents; i, és que s'hi deuen trobar bé... malgrat l'ambient desconegut del primer dia. S'evidencia que no és gens difícil fer coneixences que després poden esdevenir bones amistats.

La participació global d'una família pot ésser un aspecte important: pares i fills conviuen intensament durant la jornada després d'haver restat relativament allunyats per les ocupacions respectives d'escola i de treball. Molts matrimonis joves deuen considerar una bona ocasió per a transmetre llurs coneixements i normes de conducta als seus fills.

D'altra banda veuen com els seus fills passen a formar part d'un grupet, amb nois i noies o bé nens i nenes de la mateixa edat, que forgen el seu ambient i dissenyen les seves pròpies iniciatives; fet, aquest, que propicia a la intercomunicació dels mateixos pares.

També és freqüent la benvinguda d'algun conegut, amic o familiar que decideix venir, en part pressionat per les explicacions que se li han donat. Després se n'adona que coneix més gent del que es creia, facilitant-ne una integració més fluïda; i és que Vilanova tampoc és tan gran...

La periodicitat de les sortides —una cada mes— ajuda, també, a que no sigui una activitat feixuga ni tampoc esporàdica. Permet una concepció del lleure ben variat en què pot programar-se les festes dominicals amb l'antelació suficient i poder realitzar, així, altres activitats del seu gust. També cal dir que s'ha intentat trobar l'equilibri just en la durada de cada etapa; és a dir, ni massa curtes ni massa llargues. Tot i saber que el progra-

ma no deu satisfer plenament tot-hom, si hem cregut que deu complaure a una majoria.

El criteri d'un itinerari continuat en què el punt de sortida coincideix amb el de l'arribada de l'etapa precedent, crea una sensació de continuïtat en què hom es resisteix, a voltes, a interrompre. La variació del paisatge, de l'orografia, de les edificacions, sovint vol ésser individualment interpretada com a canvi natural d'una comarca a una altra i, sinó és així, cada ú intenta treure'n la seva pròpia conclusió. És, en definitiva, una ferma possibilitat de traspassar el nostre país i conèixer-lo pam a pam.

L'aspecte cultural d'aquest itinerari GR-4, amb una munió de monuments romànics a tocar del camí, té, per altres, un notable pes específic. El fet que la mateixa organització el potenciï convertint aquests punts en lloc de reagrupament és sovint agraït —hom practica altres afeccions: dibuix, fotografia, etc—. D'altra banda, el marxador en resulta ben informat pels reculls documentals que puntualment se li ofereixen.

Cal esmentar, darrerament,

l'interès constant de l'organització en millorar tots els aspectes, malgrat alguns fets ocasionals o fortuïts que sempre poden produir-se. Així, s'intenta mantenir un preu ajustat i invariable, amb notables descomptes familiars. Un equip conjuntat, ampli i obert alhora ofereix els complements indispensables perquè la gran majoria s'hi trobi bé; no cal dir noms però les aportacions són molts variades: documentació (descripció de l'itinerari, gràfiques i mapes, recull monumental, ressenyes retrospectives) aspectes tècnics (autocars, cobraments, llistes, preparatius, farmaciola, algun dinar, etc) o bé puntuals (video, walki-talky, jocs florals, massatgistes...) és obra de tot un equip que actua amb responsabilitat i esperit de sacrifici, en benefici de tota una col·lectivitat. Una col·lectivitat excel·lent que s'ha comportat sempre amb una correcció absoluta —no podríem esmentar cap fet anormal— i que aporta una intercomunicació, enriquidora de l'esperit excursionista i del fet social català.

ANTONI SAGARRA I MAS

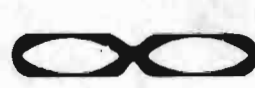
GRUP
D'AVANT
DE
SANT
BENET
DE
BAGES

NO VAGI A CEGUES PER LA VIDA

SOM EXIGENTS AMB
NOSALTRES MATEIXOS
PERQUÉ VOSTÉ TINGUI VISTA

- Reparem les seves muntures al moment
- Adaptem les seves lentilles (3 anys de garantia)
- Aparells per a sords (gabinet especialitzat)
- Cristalls de meys pes i millor estètica
- Sempre les darreres novetats

 **optica
holandesa**

Pl. Cotxes, 6
Vilanova i la Geltrú
Tel. 893 41 69

F. Macià, 92
Vilanova i la Geltrú
Tel. 893 40 46

VOSTÉ HO TÉ PERFECTAMENT CLAR
TINGUI LA VISTA I VINGUI A VEURE'NS
NO VEGI COMPLICACIONS....!

meca-rapid

CENTRE DEL GARRAF
MECANOGRAFIA AUDIOVISUAL

MECADATA®

ENSENYAMENT I SERVEIS
INFORMATICS

EN 28 HORES 200 PULSACIONS /MINUT.

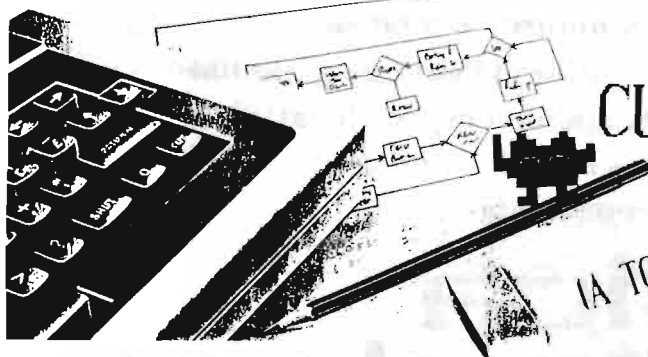

- * AMB TOTS ELS DITS.
- * SENSE MIRAR AL TECLAT.
- * VELOCITAT OPOSITORS.

CURS DE COMPTABILITAT.

EMPRESSES...

ASSESSORIA COMPTABLE
MECANITZACIO INTEGRAL PER EMPRESSES

CURSOS D'INFORMATICA.

(A TOTS ELS NIVELLS).

VENDA D'ORDINADORS I COMPLEMENTS.

SERVEI TECNIC PROPI.

TOTES LES
MARQUES I
MODELS

PLANTES BOSCANES

En les caminades efectuades pels diversos senders de Gran Recorregut, hem observat un gran nombre de plantes que sovint desconeixem.

Una de les més boniques i primerenques que poden veure justament en aquesta època, és el CUCUT o PAPAGALL (*Primula veris* ssp. *columnae*), on en moltes ocasions la trobem dins de la roureda amb boix, o també formant part de l'estrat herbaci del pi roig.

El seu nom prové del llatí. «Primula» significa «la primera», vol dir com hem esmentat anteriorment, que és una de les plantes que floreix més aviat i «veris» significa «primavera».

Els cucuts, papagalls o primaveres comunes, són plantes perennes, amb fulles basals en forma de roseta. La tija oscil·la entre 5-10

cm. d'alçada, trobant-se la part apical ocupada per una umbel·la de flors de color groc viu. La corol·la està formada per cinc lòbuls amb cinc taques ataronjades. El calce és de color verd i acampanat.

Des de l'edat mitjana s'ha usat com a calmant del dolor.

Actualment s'utilitzen les arrels per preparar una tisana per calmar la tos. També s'utilitza per curar el mal de cap i alguns trastorns digestius.

Hem de tenir cura que alguns pèls glandulars de les fulles d'aquesta espècie i d'altres primaveres cultivades en jardineria, produeixen notables irritacions cutànies a algunes persones sensibles tocant tant sols les fulles, són molt molestes les localitzades en les parpelles.

Mª Carme Barceló

Vidrios y Cristales **RASCON**

**COLOCACION E INSTALACION
DE TODA CLASE DE CRISTALES**

COLOCACION DE MAMPARAS DE DUCHA,
VENTANAS GRADUABLES Y PERFILES DE ALUMINIO
EN GALERIAS

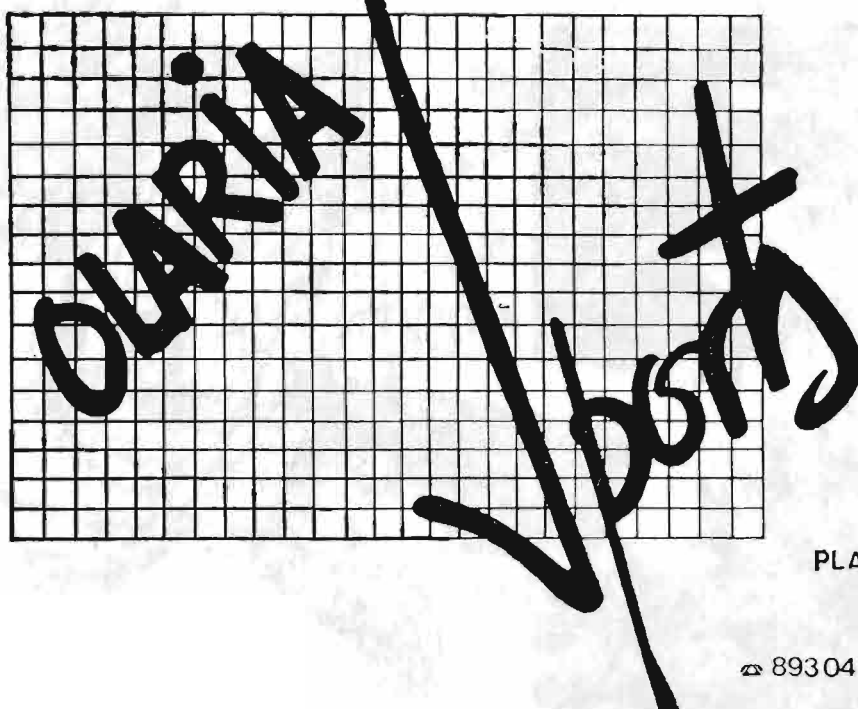
VIDRIERAS ARTISTICAS

EXPOSICION Y VENTA C/ AGUA, 77

Talleres: C. Pers y Ricart, 6 Tel.: 893.84.66

VILANOVA I LA GELTRÚ

TOT PER L'ESPORT

PLAÇA SOLER I GUSTEMS, 5

(antigua plaça Carros)

☎ 893 0470 VILANOVA I LA GELTRU

ELS FORNS DE PEDRES

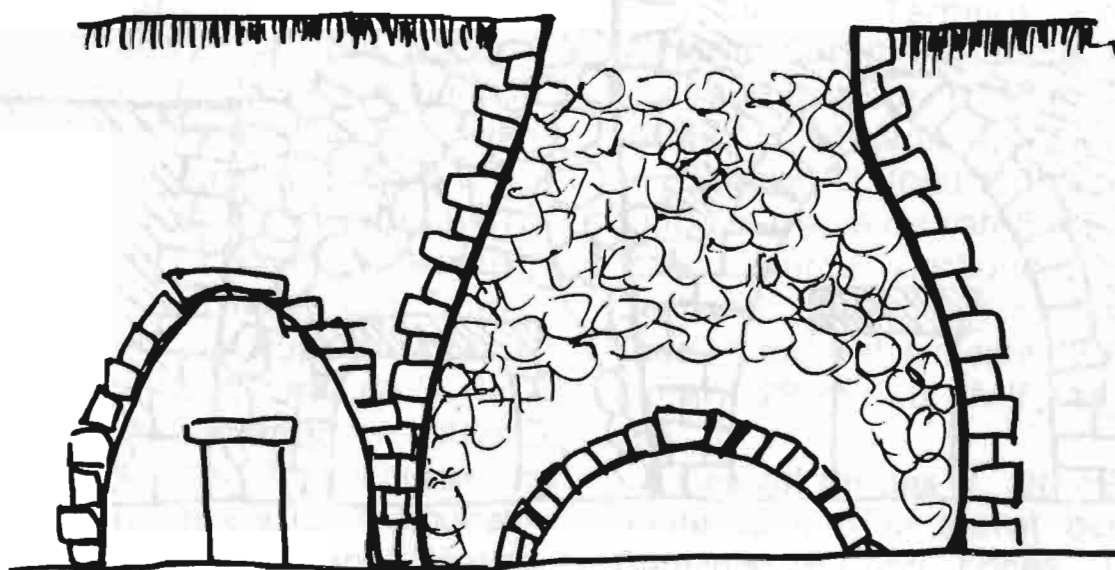
Caminant per Catalunya és molt freqüent veure aprop dels camins en llocs desnivellats forns de calç o de guix, n'hi ha tants que quan els veïem ho trobem de lo més natural i no li donem més importància.

Però els forns durant segles han representat una indústria, una indústria local, però molt important. Tots sabem que en la construcció antiga el guix i la calç eren de primera necessitat. Els mateixos pagesos feien de forners quan calia i quasi sempre per el seu ús particular i molt poques vegades per en-càrrec, la tècnica la passaven de

pares a fills i això fins fa poc. Però com tantes altres coses, les noves tècniques han deixat en desús, aquests forns. Enrera queda una llarga història.

Els forns primitius de calç o de guix, son constituïts per una gran cavitat, alguns pams per sota terra, limitada lateralment, per parets de pedra i amb una obertura inferior per alimentar-los.

És precisament en la producció de calç que és consumida la major part de calcària, amb escalfament a temperatura per damunt dels 1.000 a 1.200 graus, reacció que produeix la calcinació.

FORN DE CALÇ EN SECCIÓ

Aquests forns antics en diuen de PROCÉS, actualment han estat substituïts pels ROTATIUS.

El guix segueix la mateixa tècnica que la calç, omplien la cavitat amb pedres calcàries o de guix, deixant l'espai suficient per la llenya i la combustió del foc, la calor del qual s'escola pels rocs amunt a l'obertura superior que produeix el tiratge i sortida del fum.

De pedres calcàries i de guix n'hi ha moltes a tot Catalunya, per lo tant, podrem trobar forns arreu, però sempre en llocs boscosos, perquè la llenya és imprescindible.

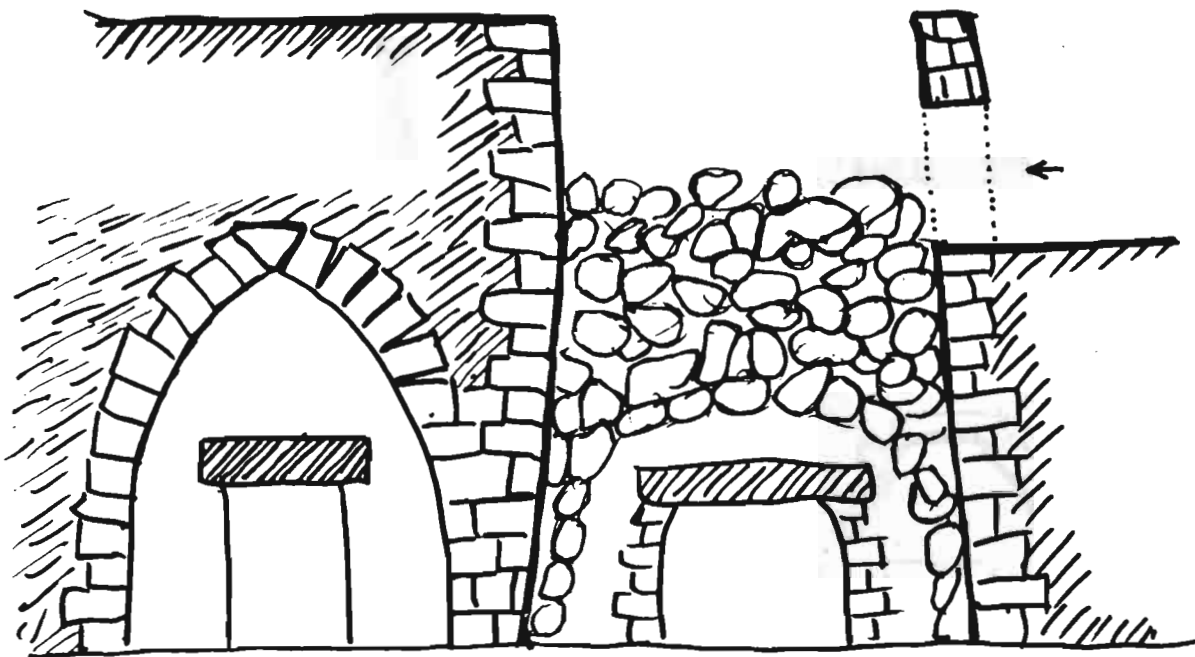
Caminant pel GR4, hem trobat dos forns que a més de les caracte-

rístiques que hem descrit, tenen una construcció molt interessant. Son dels únics que tenen l'habitatge construït junt amb l'obra del forn. Frontalment a la mateixa línia es veuen la porta de l'habitatge i la cavitat de l'alimentació.

En l'altre té una finestra lateral a la nau del forn, per permetre si volien fer mitges fornades, o en tot cas, facilitar l'extracció de la pedra cuïta.

Avui per avui els forns de calç i de guix son testimoni d'una época no gaire llunyana. Hauriem d'estudiar-los i de protegir-los abans que desapareixin del tot.

Josep Voltà

ALTRE FORN AMB FINESTRA SUPERIOR LATERAL

XIV Marxa d'Orientació per Descripció

XXIX MARXA SOCIAL

Dades tècniques

El diumenge 22 de març passat, se celebrà aquesta tradicional cursa. El dia anterior plougué amb certa intensitat, fet que feia témer que la jornada no fos massa favorable. Afortunadament el dia es presentà amb un cel on alternaven els núvols i els espais clars i, cap al migdia, el sol brillà fortament, fent i tot un xic de calor. Malauradament els núvols i boires privaven la contemplació del massís montserratí des d'un indret privilegiat.

La marxa s'iniciava en l'inconcret llogaret de Pierola, format per masies escampades. La sortida estava situada en la gran clariana de bosc immediata a la masia de can Ponç, i els marxadors seguien cap a la Torre, capella de Sant Cristòfol, coll de Sant Cristòfol, serra de can Tèrmens, coll del Sabater, Solei de can Tèrmens, can Simeó, can Grau Vell, can Pujol de la Muntanya, Riera Xica, serra de la Rectoria, església de Sant Pere i clariana de can Ponç, on finia la cursa.

El **Control de sortida** era constituït per Josep Julià, Manel Pàmies i Ramon Martí.

Control A (regularitat), situat en un collet d'una esprimatxada

esquena d'ase. Controls: Damià Pérez i Teresa Amela. Longitud trajecte: 1.015. Horari: 16 minuts. Mitjana: 3.806 km./h.

Control B (neutralització), situat al coll de Sant Cristòfol. Longitud trajecte: 903 m. Horari: 14 minuts. Mitjana: 3,870 km./h. Controls: Josep Elias, Marina Masó.

Control de pas 1, situat en el corriol d'enllaç entre el camí de bast i la pista carenera. Controls: Jordi Forgas, Josep Elias.

Control C (regularitat), situat en una cruïlla de cinc pistes, a la serra de can Tèrmens. Controls: Victòria Carbonell, Lúdia Farràs. Longitud trajecte: 1.618 m. Horari: 22 minuts. Mitjana: 4,412 km./h.

Control D (neutralització), situat a la masia de can Simeó. Controls: Jaume Carbonell, Teresa Carbonell, Josep Torras, Paca Sánchez. Longitud trajecte: 2.060 m. Horari: 29 minuts. Mitjana: 4,262 km./h.

Control de pas 2, situat en un doble camí d'un serrat baixador. Controls: Ramon López, Delfina Garcia.

Control E (regularitat), situat a la masia de can Grau Vell. Controls:

Ramon Casas, Victorio Carbonell.
Longitud trajecte: 1.448 m. Horari:
18 minuts. Mitjana: 4,826 km./h.

Control F (neutralització), situat al nucli de can Pujol de la Muntanya. Controls: Andreu Usieto, Maria Aragonès, Antoni Ordovàs, Montserrat Miquel. Longitud trajecte: 852 m. Horari: 12 minuts. Mitjana: 4,260 km./h.

Control G (regularitat), situat en una descurada pista, a la sortida d'un bosc. Control: Tòfol Fabré. Longitud trajecte: 735 m. Horari: 16 minuts. Mitjana: 2,756 km./h.

Control H (neutralització), situat en una cruïlla de pistes de la serra de la Rectoria. Controls: Mari Collado, Teresa Alba. Longitud trajecte: 837 m. Horari: 13 minuts. Mitjana: 3,863 km./h.

Control de pas 3, situat en un enllaç de corriols, prop del Gall d'Indi. Controls: Blanca Forgas, Núria Forgas.

Control I (regularitat), situat a l'antiga església de Sant Pere. Controls: Francesc Sanmiguel. Loli Castañer, Salvador Artigas. Longitud trajecte: 1.901 m. Horari: 25 minuts. Mitjana: 4,562 km./h.

Control d'arribada, situat al bosc de can Ponç. Controls: Josep Julià, Manel Pàmies. Longitud trajecte: 642 m. Horari: 8 minuts. Mitjana: 4,815 km./h.

Equip de distribució i coordinació de controls: Blanca Forgas, Vicenç Carbonell, Mª Carme Barceló, Salvador Butí. Tancament de cursa: Ramon Martí, Teresa Amela, Damià Pérez.

El recorregut total de la marxa era de 12.011 metres, i l'horari efectiu de 2 hores i 53 minuts que, sumant-hi les neutralitzacions, totalitzaven 4 hores i 18 minuts.

Hi participaren 64 equips, quedant-ne classificats 63.

ANECDOTARI

Aquesta darrera marxa ha estat pròdiga en incidències. I no es pot dir que siguin mínimes si no es posa afany en esmenar-les. El dia de la cursa foren molts els participants, i també gent de l'organització, que es dirigiren cap a Hostalets de Pierola, en comptes de fer-ho al minso nucli fundacional del terme. Anteriorment ja s'havien fets uns fulls amb mapa inclòs i detalls per escrit, però aquests fulls estaven programats per al 8 de març. Un malaurat trasllat de dates els deixà inútils i foren substituïts per un fragment de mapa inexacte i sense precisions. També aquest trasllat de data fou fatal, ja que coincidí amb el llarg pont barceloní de Sant Josep. Un detall a tenir en compte en altres edicions.

Una innovació fou la instal·lació d'un taulell on eren servides begudes calentes o per a refrescar, a gust dels consumidors, ja que en el lloc de sortida-arribada no hi havia cap establiment per a fer aquest servei. Una altra, decisió unilateral presa a darrera hora, era la d'entregar als marxadors tots els fulls descriptius en una sola remesa, a la sortida. Així es trobaren punts de control amb quatre persones i poca feina, i un control amb un home solitari, en Tòfol.

I finalment considerar que els controls de pas foren posats sense gaire picardia, per tal de cobrir l'expedient, ja que el traçat de la marxa no donava lloc per a innocents trapalleries. Tot i això foren bastants els equips que «picaren» en uns paranys tan candorosos.

Joan Virella

XIV MARXA D'ORIENTACIÓ PER DESCRIPCIÓ

CLASSIFICACIÓ PROVISIONAL

LLOC D'ORDRE	NOMS	ENTITAT	PUNTS
1	J. CATASUS - J. M ^a CASAS	C.E.P.	7
2	I. SURRALLES - J. CASANOVA	C.E.C.	9
3	M. RIBAS - M. CUATRECASAS	IGUALADA	9
4	J. PLANAS - F. VILA	U.E.C.	9
5	J. CARALT - I. CARALT	S. VICENS	10
6	R. HERVAS - A. LLOPART	U.E.C.	11
7	S. CASTELLVI - J. MARTINEZ	MOLINS	12
8	S. CAMPAÑA - S. ARROYO	MOLINS	12
9	N. GOMEZ - T. MONFORT	MOLINS	13
10	A. LLECHA - M. LLECHA	MOLINS	13
11	B. TORRAS - A. GOMEZ	MOLINS	13
12	J. MILA - J. CAMPLOCH	C.E.P.	15
13	D. ORIOL - J. M ^a LEANTTX	U.E.C.	17
14	J. MIOCHE - J. SELLARES	C.E.P.	17
15	C. RODRIGUEZ - C. VALLES	C.E.P.	20
16	M. HILL - M. SOLER	C.E.P.	24
17	J. FONT - C. JIMENEZ	C.E.P.	28
18	J. MITJAVILA - J. NUÑEZ	U.E.C.	28
19	S. PUIG - M. PITARCH	C.E.P.	33
20	D. AYMANI - G. AYMANI	U.E.C.	33
21	F. LUCAS - A. LAFFITTE	MOLINS	34
22	J. PUIG - J. SEGURA	C.E.P.	35
23	J. NUÑEZ - O. NUÑEZ	U.E.C.	37
24	C. RECASENS -	C.E.P.	38
25	L. TOMAS - O. AYMAMI	U.E.C.	47

NO CLASSIFICAT

D. SOLER - N. HILL

C.E.P.

CLASSIFICACIÓ PER ENTITATS

1r.	U.E.C.	37 punts
2n.	MOLINS	37 punts
3r.	C.E.P.	39 punts

Aquesta classificació es donarà per definitiva el proper 10 d'abril.

Les possibles esmenes s'hauran de fer abans d'aquest dia.

L'entrega de trofeus es farà el dia 15 de maig a les 8 del vespre al nostre local social. C/. Comerç, 4. Vilanova i la Geltrú.

XXIX MARXA SOCIAL

CLASSIFICACIÓ PROVISIONAL

Nº D'ORDRE	DORSAL	NOMS	PUNTS
1	66	J. PLANAS - R. MUELA	6
2	65	M. FERRER - M. PATERNA	8
4	18	M. BERNADO - C. ROIG	8
4	67	M. MONTOLIU - J. MONTOLIU	8
5	64	D. FABRE - X. MONTANER	9
6	74	J. MARTI - A. MARTI	9
7	24	M. DALMAU - A. M ^a AVILES	9
8	69	R. VILANOVA - M. GARRIGO	9
9	13	J. BALLUS - C. MONTS	9
10	22	V. FERRER - P. ARTUS	10
11	2	P. FERNANDEZ - A. POCH	10
12	38	J. M ^a PUJADES - M. FERRER	10
13	27	J. MARTI - R. MARTI	10
14	40	J. BLANES - P. MELENDEZ	11
15	37	R. FARRAS - R. LLENAS	11
16	11	M. SIMON - M. VIDAL	12
17	53	S. GUIMERA - L. MONTOLIU	12
18	58	J. GUIMERA - F. ROIG	14
19	46	T. ROMAGOSA - J. MIRO	15
20	51	J. ELIAS - M. ELIAS	15
21	89	R. MERCADE - J. BARNIOL	16
22	90	C. FORGAS - N. OLTRA	17
23	57	R. FALCO - R. GOMEZ	17
24	82	N. MARTI - M. PLANAS	18
25	33	P. ALBET - M. MONTOLIU	20
26	20	M. ARCANONS - M. TERES	20
27	12	J. BURCET - M. RODRIGUEZ	21
28	44	A. TORNER - J. MASIP	21
29	39	S. BACARDI - C. SOCIAS	22
30	56	I. MARIN - S. MONTANER	25
31	60	J. ROVIRA - M. JULIA	27
32	80	F. LOPEZ - P. ROMAGOSA	28
33	3	S. MASDEU - P. MASDEU	30
34	79	F. SANCHO - X. PLANAS	30
35	8	C. FORGAS - E. PLANAS	31
36	9	A. FERRER - R. VENTOSA	32
37	59	I. GIMENEZ - J. PUJOL	34
38	28	J. PLANAS - S. CALLAO	38

Aquesta classificació es donarà per definitiva el proper 10 d'abril.
 Les possibles esmenes s'hauran de fer abans d'aquest dia.
 L'entrega de trofeus es farà el dia 15 de maig a les 8 del vespre al nostre local.

BREU RESSENYA DE LES DARRERES ETAPES

LA QUARTA ETAPA aplegà 90 marxadors el dia 21 de desembre del 1986 disposats a recórrer el trajecte entre Cornet i Sant Pau de Pinós. Tot just baixar de l'autocar un petit grup se separa momentàniament per a visitar un dolmen proper. Una fita cabdal de la jornada és l'església de Santa Maria de Cornet; conserva íntegra la seva estructura de les darreries del s. XII malgrat les construccions sobreafegides; els murs, de carreu polit, no tenen altra decoració que la cornisa motllurada que remata l'absis i el finestral mitger; la porta és ornamentada amb una columna per banda i unes arquivoltes que, dintre d'una simplicitat, doten el conjunt d'una elegància de línies i equilibri de proporcions. La finestra esmentada de l'absis també és decorada a l'interior: unes testes de llops i un home vestit amb túni-

ca. No cal dir que tots aquests elements foren retratats per molts excursionistes, copsant un interès creixent per l'art romànic.

Quan arribem a la creu de terme de Santa Maria de Merlés algú ens fa adonar que deixem la comarca del Bages per entrar a la del Berguedà.

A l'ermita nova de Sant Miquel de Terradelles (s. XII), es produeix un reagrupament. Són molts els que fan marrada per apropar-se a la visible capella romànica de Sant Miquel de Terradelles —a dos-cents metres de la seva homònima—. Aquesta ha millorat la imatge des que finí la darrera restauració (1982) en què es reparà la coberta i s'agençà la façana. Només un fanal inoportú fa nosa als retratistes.

Sant Jordi de Lloberes (municipi de Gaià) és una altra capella romànica que ens ve de pas. No és l'original car correspon a una reedificació de les primeries del s. XIII,

ERMITA
ROMÀNICA
DE
SANT
JORDI
DE
LLOBERES

feta segons el cànon romànic amb una petita nau i un absis de grans carreus ben treballats i polits i amb una volta força apuntada. Interiorment, el rejuntat de les llagues desfavoreix l'acabat dels paraments que algú assimila amb el joc de construcció «Exin Castillos».

A Sant Pau de Pinós no hi ha ningú. L'hora és avançada. Un autocar espera els marxadors que allí mateix s'han disposat a dinar; l'altra lleva el grup restant a dinar a un local tancat.

La cinquena etapa s'escau l'onze de gener del 1987, entre Sant Pau de Pinós i Sant Andreu de Sagàs. Hi participen 105 marxadors. El punt de partida sembla

deshabitat, és un agregat del municipi de Santa Maria de Merlès. Les notícies més antigues d'aquesta petita parròquia rural daten de l'any 1169, quan fou erigit el temple. Abans de partir algú retrata l'absis, mig amagat pel clos del cementiri.

L'ermita romànica del Ginebret o de la Mare de Déu de Pinós està emplaçada en un pla enlairat, des d'on copsem una visió fantàstica dels Pirineus, afavorida pel bon dia que fa. Malgrat els afegitons, conforma un conjunt agradable i ben conservat. El costat hi ha la masia del Ginebret que no hi desentona gens.

Per no seguir massa estona per

CAPITELLS DE SANT BENET DE BAGES

la pista, els senyals ens porten per unes dreceres massa humides i incòmodes. Fent una bona interpretació alguns segueixen per la pista i tenen la sort de veure les ruïnes del Castell de Pinós, mig amagades per la vegetació, que hom anomena també com a Torre de Ginebret.

La riera de Merlés es presenta completament gelada. Una imatge atractiva i silenciosa que captiva més d'un. La traspassem per un pont, ascendint després per l'oba-ga de Cal Torres.

Quan passen uns roquissers se'ns presenta al davant la masia de Boencs, ben arranjada; al seu darrera, enlairat, el santuari de la Guàrdia.

L'abadia de la Guàrdia és un mirador excel·lent. No hi trobem ningú. Hi fem un reagrupament. L'edifici actual fou erigit el s. XVIII damunt els vestigis de temples anteriors. Al no poder-hi entrar se'ns escapa la possibilitat de veure la imatge de la Mare de Déu

que s'hi venera.

Havent passat les masies de Can Vilardaga i de Can Salvat Nou, fem cap en un pla on s'hi troba una torre de vigia forestal. Mentre es produeix el darrer reagrupament els més intrèpids s'enfilen a la torre. Deu minuts més tard arribem davant la Casa de la Vila de Sagàs, al peu de la carretera que traspassem; és un edifici completament aïllat de les masies que formen el temple municipal.

Mitja hora més tard arribem a l'església de Sagàs, dedicada a Sant Andreu. Com que trobem obert el temple podem observar els treballs arqueològics que s'hi estan portant a terme, ensems comprovar-ne les proporcions de volum i elements arquitectònics. En efecte, és un bell monument romànic, citat a l'Acta de Consagració de la Seu d'Urgell (839) amb el nom de «Sagassa», de planta basilical molt modificat en transcurs dels anys —tres naus amb els corresponents absis—.

LA SISENA ETAPA (15 de febrer) constitueix un nou rècord de participació, agrupant 128 marxadors que es disposen a fer el trajecte entre Sagàs i Borredà: Quan arribem a la masia del Rourell coincideix que estan fent la matança del porc i qui més qui menys s'hi encanta una estona.

L'església de Sant Maurici guarda la imatge romànica de la Mare de Déu de la Quar procedent del santuari homònim. Per entrar-hi hem d'avisar la santera que, sense contemplacions, ens etziva un seguit de prerrogatives poc respectuoses que sorprenen, enutgen o fan riure el vianant. La imatge és una bonica talla de fusta policromada, de 135 cm d'alçada, malgrat un repintat poc afortunat que li ha fet perdre l'encant original.

Des del coll de la Creu de Jovell cal fer una marrada per ascendir al Santuari de la Quar. És un mirador de primer ordre. Un cop a dalt hom assisteix gratuïtament a una bona classe de geografia: entre en Voltà i en Butí descriuen tots els accidents físics que poden veure's. Restant obert, pot servir de refugi. Observem el setial buit de la Mare de Déu de la Quar de quan fou portada en processó per darrer cop.

Quan davallem cap el coll ens creuem amb el grup vilafranquí que porta a terme la mateixa activitat i que, ben casualment, coincidim en aquest lloc. El món de l'excursionisme és reduït: sovintegen les salutacions, molts coneguts es troben, s'estableixen converses que trascendeixen en una visió de futur...

La masia de Can Pou té el nom gravat a la façana, entre altres edi-

ficacions, enmig d'un prat assolat.

El darrer reagrupament es produeix al coll de Forcons (1000 m). A l'altre costat ja fitem el poble de Borredà. Iniciem una forta baixada pel vessant obac tot fent amples revoltes pel mig d'un bosc molt frondós.

Poc abans d'entrar a Borredà passem el riu Merdançol sobre un ample pont d'un sol ull.

Tots plegats anem a dinar al convent d'unes monges, tal com s'havia previst. L'Oriol Ventosa, que ha gravat l'etapa, passa la cinta del video per l'aparell de televisió que hi ha instal·lat al menjador.

A tothom li fa gràcia veure's. Es fa broma i hom gaudeix d'una bona estona abans d'emprendre el viatge de retorn.

COLL DE LA CREU DE JOVELL

LA SETENA ETAPA ha estat la darrera, entre Borredà i el Castell de l'Areny (15 de març). La participació ha superat les previsions: 143 marxadors vilanovins a peu i 9 acompanyants que col·loquem en tres autocars.

La porta de l'església de Borredà és interessant: conserva el ferrallat d'època romànica. A l'interior es venera la imatge de la Mare de Déu de la Popa, de la qual aconseguim alguns exemplars de goigs.

El lloc més atractiu de la jornada és Sant Sadurní de Rotgers (965 m), situat en un terreny boscós i despoblat, sobre el llom d'un seradet. És coneguda des dels anys 938 i 982 en què apareix ja com a propietat de Ripoll. El segle XI se'n va construir la capçalera, formada per un absis amb faixes i arcuacions cegues llombardes i un principi de nau que va acoblar-se amb la primitiva nau pre-romànica. Com a característica, aquest absis té a dintre un fris de pedres en espinada de peix o «opus spicatum» que fa la volta a tota la conca absidal. A mitjan segle XII es reféu l'antiga nau; la nova edificació, que té un campanaret precís i esvelt de torre al mig de la volta de la nau i una cripta a sota d'aquesta, que molts poderen visitar, es va consagrar el 1167 i es manté encara com un dels edificis romànics més evocadors del país.

Davallant fins el llit de la vall hi trobem el molí del Forat. Una nova parada reagrupa tot el contingent que mentrestant omple la cantimplora en la font de l'altre costat del riu o be analitza l'obra d'enginyeria que suposa una canalera penjada formada per un tronc rebuidat

que traspassa l'aigua d'una font a l'altra riba.

En el lloc anomenat la Ribera del Castell trobem l'entroncament amb la carretera de terra que va de Vilada al Castell. La seguim un tros endinsant-nos, després, per la dreta, per un corriol boscós que mena més ràpidament al Castell.

Una majoria de marxadors es queden a dinar a la casa de colònies on, prèviament havíem concertat l'àpat; després, l'Oriol Ventosa passa el video de l'etapa i el Marcel·lí i la Blanca Forgues, una de les organitzadores dels improvisats primers Jocs Florals de la Secció, llegeix en la multitud de poemes presentats, algun d'ells amb un remarcadament valor literari. Es festeja l'entrada de la primavera i hom reparteix vi dolç i galetes abans d'emprendre joiosament el viatge de retorn.

ANTONI SAGARRA I MAS

ARQUITECTURA POPULAR DE BORREDA

SECCIÓ d'ESQUÍ

NEU, ENGUANY?... NO GAIRE!

Quan cauen les primeres fulles dels arbres, símptoma que la tardor ha arribat, els esquiadors, neguitosos, comencen a preparar els seus estris per afrontar una nova temporada.

Enguany, tot i que, acabant ja el mes de març i per tant la temporada, encara no han arribat les nevades, és hora de passar balanç a una temporada que podem qualificar de nefasta des del punt de vista de l'esquiador.

La Secció d'Esquí de la nostra Entitat encetava la temporada el 28 de desembre passat amb una sortida d'un dia a l'estació francesa de Port-Puymorens, amb gran nombre d'assistents, i trobant l'estació en un immillorable estat. Les coses començaven bé i les nevades dels voltants de Sant Antoni van permetre trobar l'estació d'Arinsal en perfectes condicions per la pràctica de l'esquí i fer «al.lucinar» més d'un centenar de persones que van omplir per primera vegada dos autocars de la nostra Secció.

Però practicament aquí s'acabà tot, i en el VI Curset d'esquí celebrat amb gran nombre de participants a les estacions d'Arinsal i Portainé (la nova i preciosa estació del Pallars) les coses van canviar i es feia palesa una manca de neu, i el començament d'un patiment que

encara dura. La resta de sortides a Arinsal, Porte Puymorens, Arcalís i Grau Roig-Pas de la Casa es van caracteritzar per una acusada davallada de la quantitat i qualitat de neu.

Les inclemències meteorològiques han fet que el programa de sortides hagi estat retocat de cap a peus, i per això, per la resta de la temporada, i sempre que les condicions ho permetin, el calendari queda de la següent manera:

Sortida de cap de setmana a Andorra amb el següent programa:

- Dissabte 4 d'abril a ARCALÍS
IV SLALOM GEGANT CIUTAT DE VILANOVA
XIX CURSA SOCIAL DE LA TALAIA
- Pernoctar a l'Hotel SANT ELOI a SANT JULIA DE LORIA
- Diumenge 5 d'abril a GRAU ROIG - PAS DE LA CASA
III CONCURS DE SALTS «JO ESQUÍ TALAIA».

Si les condicions fossin favorables al desig de l'esquiador es farien dues sortides més:

- 19 d'Abril a ANDORRA
- 1, 2, 3 de Maig a ASTUN

Donant així per conclosa la present temporada, llevat del ja tradicional Sopar de Fi de Temporada i repartiment de Premis i diplomes recordatoris del VI Curset que tindrà lloc el proper mes de Maig.

CLASSIFICACIONS II DESCENS TALAIA A L'ARINSAL EL 15 DE MARÇ DEL 87

(Sobre una pista de 400 m. de desnivell
i nevant feblement)

HOMES

1.- XAVIER MOYA	40.45
2.- FERRAN LOPEZ	41.33
3.- JOSEP MIRO	42.71
4.- ALFRED BENAVENT	42.75
5.- JORDI MONROI	43.12
6.- JORDI CONEADO	44.98
7.- TONI MARQUEZ	45.19
8.- JOSEP M ^a FERRANDO	47.15
9.- JORDI GONZALEZ	48.19
10.- DANI FABRÉ	54.40
11.- JOAN MARTÍ	56.19
12.- RAUL MUDARRA	56.59
13.- FRANCESC FERRET	57.62

DONES

1.- TERESA ROMAGOSA	43.10
2.- PILAR ROMAGOSA	44.03
3.- PILAR FORGAS	45.15
4.- MARGA FORGAS	47.33
5.- MONTSE IVERN	48.61
6.- MONTSE ALBA	49.56
7.- M ^a JOSE ESCUER	49.88
8.- EMILIA CARMONA	59.97

II DESCENS SOCIAL

1.- FERRAN LOPEZ	20.79
2.- JORDI MONROI	21.05
3.- JOSEP MIRO	21.56
4.- PILAR ROMAGOSA	22.10
5.- TERESA ROMAGOSA	23.46
6.- JORDI GONZALEZ	23.47
7.- JOSEP M ^a FERRANDO	24.52
8.- M ^a JOSE ESCUER	24.57
9.- FRANCESC FERRET	26.67
10.- DANIEL FABRE	27.19
11.- JOAN MARTI	27.64

secció de cultura

ALTRES INFORMACIONS DE LA SECCIÓ DE CULTURA

CONEGUEM CATALUNYA.-

Després de les tres sortides realitzades l'any passat: Massís de Sant Honorat-Roca del Corb (18 de maig), Centenari del Poema Canigó d'en Verdaguer (12 d'octubre), i Gósol-Vall de Gresolet-Pedraforca (31/1 de novembre), corresponents a les sortides 11, 12 i 13 respectivament i que s'agrupen sota aquest nom genèric, hom ha programat les sortides corresponents a aquest any i que passem ja a anunciar-vos.

sortida 14ª SERRA DE PANDOLS I DE CAVALLS (Terra Alta).

data 3 maig 1987. Vocal: Jani Ferrer i Ramon Casas.

sortida 15^a EL CONGOST DE MONT-REBEL (Noguera-Pallars Jussà).

data: 11-12 octubre 1987. Vocal: Miquel Bernadó.

sortida 16ª SERRA DEL MONT-NEGRE (Maresme).

data: hivern del 1987. Org. Equip habitual Secció.

sortida 17^a LA COMANDA DELS COMALATS.

ELS VOLTANTS DE PASSANANT (Conca de Barberà).

data: primavera 1988. Vocal: Joan Sivill.

PROPERA EXPOSICIÓ.- Pels voltants de Sant Jordi s'exposaran a la Sala d'Actes de l'Entitat, el recull de dibuixos que ha realitzat

el bon amic Josep Voltà en el decurs dels itineraris GR7 i GR4 i que corresponen als elements arquitectònics més representatius del trajecte.

Tots els assistents han pogut comprovar com la seva mà dreta es disposava ràpidament a grafiar sobre el paper del bloc la visió de cada monument, amb un traç lleuger però detallat, que conforma una obra senzilla però amb una personalitat accentuada.

Durant l'exposició es vendrà un recull fotocopiats de l'obra convenientment signat i numerat.

CONFERENCIA.- El proper dissabte dia sis de març hi hagué una interessant conferència del conegut geògraf Francesc Gurri i Serra, membre de CEC, que disertà sobre una «Visió Geogràfica de Catalunya».

Malgrat l'abast de la temàtica que pressuposa aquest títol ens oferí una disertació amena i familiar amb un estil molt propi i característic que completà amb el comentari subtil d'una selecció de diapositives de llur propietat.

Esperem poder tenir-lo aviat entre nosaltres un cop més perquè pugui explicar-nos algun d'aquests fantàstics viatges que ha fet per tot el món. De moment, des d'aquí li donem les gràcies per la visita que en dedicà.

CATALUNYA MEDIEVAL.- Sota aquest nom volem encetar una nova activitat excursionista que ens hauria de fer conèixer alguns termes municipals de Catalunya. Es tracta d'unes sortides programades per visitar totes aquelles restes medievals i arqueològiques que conserva un sol municipi, previamente escollit per la seva riquesa artística d'aquesta època. L'elecció es fa tenint en compte els volums publicats de l'obra «CATALUNYA ROMANICA», —cinc— de l'editorial Enciclopèdia Catalana.

La sortida pròleg es féu al terme de FONOLLOSA (Bages) on els organitzadors copsaren els interessants atractius que poden oferir-se a un públic mínimament interessat en aquesta faceta cultural. La varietat dels monuments, el seu emplaçament —no sempre s'hi arriba en cotxe—, a voltes la dificultat en localitzar-lo, la improvisació, la convivència, etc. són alguns dels factors que poden donar viabilitat a aquesta nova activitat.

Pel 29 de març es realitza la 1ª sortida al terme de TAVERNOLES (Osona). Altres sortides s'avisaran oportunament, si bé hom ha previst visitar CASTELLAR DE N'HUG (Berguedà) i BALSARENY (Bages).

PUBLICACIONS.- Resten alguns jocs de les Ressenyes Retrospectives de cada etapa de l'itinerari GR7 que ve elaborant en Ramon Cases. Si us falta algun recull només cal sol·licitar-ho a ell mateix. D'altra banda, la Blanca Forgues ve preparant una Ressenya similar del nou itinerari GR4; s'ha repartit ja els jocs corresponents a la 1^a i 2ª etapa.

Recordem també que resten alguns dossiers de les sortides més recents del cicle «Coneguem Catalunya».

ARXIU DE GOIGS.- S'ha iniciat una recopilació de goigs per a l'arxiu de la Secció que classifica en Josep M. Also. Recordem als simpatitzants col·leccionistes, que ja sabem que són molts, que ens guardin un exemplar pel fons quan tinguin l'ocasió d'ampliar llur col·lecció particular.

REUNIONS DE LA JUNTA DE LA SECCIÓ.- Informem als nostres socis que, a més dels dies que trobareu oberta la Secció de Cultura, que són, normalment, els dimecres i divendres, la Junta es reuneix tots els darrers dimecres de mes, a les 8 del vespre. Estimaren molt, doncs, la vostra presència i també els vostres suggeriments i opinions.

CALENDARI DE LES PROPERES ETAPES DE LA TRAVERSADA G.R.-4	5 abril	- Etapa 8 - Castell de l'Areny - La Pobla de Lillet (passat per Sant Romà de la Clusa i la capella romànica de planta circular de Sant Miquel de Lillet). 15,150 km. 5h. 15'
	26 abril	- Etapa 9 - La Pobla de Lillet - Coll de Pal.
	17 maig	- Etapa 10 - Coll de Pal - Collada de Toses.
	14 juny	- Etapa 11 - Coll de Toses - Puigmal (Núria).
	28 juny	- Etapa cloenda - Núria - Setcases.
	I a més, una data molt important per a tenir en compte a la vostra Agenda:	
	5 juliol	- II Trobada a ROCACRESPA d'Excursionistes Vilanovins - DINAR.

Notícies i Comentaris

EM BOLICA QUE FA FORT

Qui més qui menys, quasi tots hem passat per Jafre, aquest malparat llogaret del Garraf. En dates recents s'ha fet la sensacional descoberta que aquest indret està sotmès a estranyes influències malèvoles, a causa que en temps antiquíssims fou fundat per un faraó egipci que anà a raure en aquests paratges després de desembarcar a la punta del Congre (?).

D'haver-se sabut amb anterioritat aquestes «fidedignes» dades, l'entitat s'hagués estalviat una agra polèmica entre un ex-president i un soci ja malauradament traspassat, sobre si els destrossaires de Jafre eren excursionistes, boletaires, motoristes, pastors o caçadors.

Tanmateix ara veiem clars diversos fets ocorreguts en aquest caseriu. Ja fa un centenar d'anys, un llamp que entrà per la xemenia matà una minyona que estava cuinant. L'abandó progressiu de la contrada no fou perquè les terres eren d'escàs rendiment. L'esperit del Faraó estava darrera de totes les desgràcies, impel·lint els pagesos a marxar. Els drets successoris de la Baronia s'extingiren i l'aventura de la colònia rural de la Plana Novella, fracassà estrepitosament.

Més recentment hi hagué la destrossa i profanació, a càrrec dels sicaris faraònics. Vés qui ho havia de dir!. I els malfactors que robaren un camió i que tingueren el mal acudit de conduir-lo fins a Jafre per a desballestar-lo, no s'avenien que es tractava d'un lloc maleït, i per això els enxampà la Guàrdia Civil.

I aquella expedició espeleològica que pernoctà al casalot en aquella ocasió en què un toca-discs quedà inservible perquè en la foscor un dels excursionistes escollí precisament aquell racò per a descarregar-hi necessitats imperioses, també fou obra de les influències faraòniques.

Igualment en tingué la culpa que en un petit massís, creuat per amples pistes de muntanya, s'hi hagin perdut alguns excursionistes durant un parell de dies. I els gemecs que hom sentí tot passant cap al tard per allà, i que maliciosament s'atribuïren a una parella que s'esplaiava tendrament, resulta que són fonemas, soroll produït per les ànimes en pena.

Recomanem, doncs, als excursionistes que s'abstinguin de visitar un lloc tan malèfic, o en tot cas facin una ofrena de farigola, romaní, pa de llop, serves i cireretes d'arboç al faraó Ja-Fra i als seus sequaços perquè els manes els siguin propicis.

UN PARC CULTURAL AL PEU DE MONTSERRAT

Sabiem l'existència de parcs nacionals, parcs naturals, espais protegits i altres denominacions semblants. Ara n'ha sortit una de nova. Un parc cultural que els organitzadors del segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana, tenen la intenció d'instal·lar a la finca de can Soteres, terme de Castellolí i comarca de l'Anoia, indret en el rodal del qual transcorria part de la marxa per descripció de l'any 1984, i que molts recordaran pel xàfec que ens caigué a sobre.

Diuen que serà un gran parc històric-cultural, amb reproducció a petita escala d'edificacions representatives de les diferents comarques dels Països Catalans. S'ha escollit can Soteres per la seva situació idònia, ben comunicada amb la carretera N-II i per trobar-se pràcticament al centre geogràfic de Catalunya. La intenció és que el projecte estigui enllestit el 1992, any en el què es commemorarà el 400 aniversari de la consagració de la basílica montserratina. I, ai si!, també el dels Jocs Olímpics.

EL PACTE DEL PENEDES

Vint a favor. Vint-i-quatre en contra. No és el resultat d'un partit de bàsquet sinó dels ajuntaments que han signat el Pacte del Penedès i dels que no ho han fet o hi estan en contra. Els signants proposen integrar les comarques de l'Alt Penedès, Baix Penedès i el Garraf, en una sola supercomarca. No ens diuen com es pot fer aquesta unió de comarques que estan separades per la divisió provincial, i que creiem volien conservar els promotors. Ni tampoc quina seria la capital comarcal, ni si les altres renunciarien bonament a la que fins ara ostenten.

Ja fa anys que funciona un Institut d'Estudis intercomarcal. Hi ha un setmanari que es fa ressó de les activitats d'aquest àmbit, i funcionen algunes activitats mancomunades de serveis intermunicipals. Si l'interès en millorar l'assistència sanitària, per exemple, i altres serveis per al poble penedesenc, es tinguessin per sobre els interessos polítics, la cosa podria funcionar.

Però s'atansen jornades electorals i tot se n'anirà en orri.

TALLERS PUJANTE

DISTRIBUÏDOR

VENDES, REPARACIONS
PNEUMATICS I ACCESSORIS

RAMBLA VENTOSA, 29
Tel. 815 41 86

CICLOMOTORS - BICICLETES - MOTOCICLETES

expedició a.e. talaia villanova als andes

UN PROJECTE QUE VOL FER-SE REALITAT

Com ja sabeu estem treballant de valent en el propòsit de portar a terme aquesta expedició de la qual us volem fer partíceps a tots vosaltres, perquè creiem que aquesta no és només dels quatre escaladors, sinó que és de tots vosaltres i de la qual en formeu part.

La feina és àrdua i angoixant, però d'això no ens en queixem pas, ja que tenim la certesa que ens omplirà de satisfacció àmpliament.

Volem posar-nos en acció i per això començarem des del punt de partida, ja al Perú, a la seva capital Lima, després de fer els petits tràmits de formalització d'entrada al país. Partirem cap a Guaraz, en un viatge per la costa on podrem «meravellar-nos» dels paisatges costers que ens ofereix el Pacífic.

Guaraz, a l'actualitat, convertida en parada obligatòria per a tots els muntanyencs amb objectius a la zona, serveix de punt d'aprovisionament de queviures i d'estrís necessaris per a la ubicació, més tard, del nostre camp base.

Només quedarà contractar els vehicles adients per efectuar el transport i endinsar-nos pel Callejón de las Guayavas, on es troben les meravelloses llacunes de Llanganuco i un xic més amunt, justament al coll, abandonarem aquest últim transport per començar a portar-los fins on ubicarem el nostre camp de base, al peu de la glacera del Chacarajú.

Des d'aquest moment tots els nostres esforços els dedicarem a realitzar una bona alimentació, efectuant diverses ascensions, així com també un pacient i detallat estudi de la paret i de la ruta a seguir.

Toni Massana

ANGEL VEDO FERNANDEZ
Cap d'expedició. Mecànic ajustador. 33
anys. Instructor de l'E.C.A.M. Membre del
G.E.A.M. de l'A. E. TALAIA.

ANGEL J. GUILLEM I JANE
Ats. gràfiques. 25 anys. Membre del
G.E.A.M. de l'A. E. TALAIA, C.E.P. de
Vilafranca del Penedès i Grup Excursionis-
ta Sant Sadurní.

JOSEP A. MASANA CAELLES
Aux. Administratiu. 25 anys. President del
G.E.A.M. de l'A.E. TALAIA.

GABRIEL X. ROVIROSA I JANE
Viticultor. 26 anys. Membre del G.E.A.M.
de l'A. E. TALAIA i del Grup Muntanyenc
Lira Vendrellenca.

CHACRARAJU 6.113 m.

GEAM

FITXA TECNICA PREPARACIÓ D'UNA SORTIDA 2ª PART

Ascensions subalpines i accés als refugis:

P = Caminant

PE % Caminant expert

RE = Excursionista expert

Escalada pura:

En escalada artificial la dificultat va del A1 al A3...; la utilització de reblons s'indica amb Ae. En escalada lliure l'escala és formada amb xifres romanes que van de I (grau de dificultat mes baix) a VIII (màxim grau de dificultat aconseguït fins ara).

Ascensions alpines:

Es classifiquen segons les apreciacions globals següents:

F = Fàcil

PD = Poc difícil

BD = Bastant difícil

D = Difícil

MD = Molt difícil

ED = Extremadament difícil

EX = Excepcionalment difícil

En aquestes acotacions es tenen en compte els paràmetres següents: ascens, descens, traçat complicat de la via, perills objectius, llargada de l'ascensió... etc.

Precisa a més:

Les característiques (tipus de roca, glaç, possibilitats de retirada o itineraris complementaris).

Comparació amb ascensions conegudes.

Un estudi global de la situació meteorològica és indispensable. Amb una mica de pràctica, hom pot arribar a preveure el temps consultant els mapes meteorològics, escoltant les previsions de la ràdio i la TV, o amb les dades que ens puguin donar els guardes dels refugis. Els coneixements d'un alpinista s'enriqueixen si es preocupa d'atendre la natura i l'estructura de les roques, i de conèixer la fauna i la flora regionals i la història de les grans ascensions.

G.E.A.M.

OCTUBRE 86

Vall d'Aran

Lloc: Agulles de Travessany

1ª Sortida Curset d'Alta Muntanya ECAM - 3ª Vegueria.

Vall de Peguera

Lloc: Peguera

2ª Sortida Curset d'Alta Muntanya ECAM - 3ª Vegueria.

Terradets

Lloc: Paret de les Bagasses

Via: CADE (fins a la feixa gran i de la feixa fins al cim) Via Reina - Puig.

Montserrat

Lloc: Gorro Frigit

Via: Badalona

Ciurana

Lloc: Can Marges

Vies: «Morrón i cuenta nueva», «Me-rio de Janeiro», «No dan bolsas», «Es cara la moza».

La Riba

Lloc: Les Penyes Roges

Via: «Menjar Menjant de brient»

Can Ximet

V Trobada d'Escaladors

falsa feixa), «Sergio» (fins a feixa gran), Reina - Puig (fins al cim).

Lloc: Roca Regina

Via: Galí - Molero

Vilanova de Meià

Lloc: Paret del Pas Nou

Vies: «Imágenes», «Alerta les bebes».

Montsec d'Estall

Lloc: Paret d'Aragó

Via: CADE

Mataró

Trobada d'Escaladors

Montserrat

Lloc: Agulla del Pas de la Burra

Vies: «Bastardo», «Setas màgicas».

Lloc: Els Totxos

Vies: «Malditas Dolomitas», «Duende estoy», «Dirección Obligatoria».

La Riba

Vies: «Tejanas rellenas», «No feu fum», «Sang Llatina», «Sang d'horxata», «Makumba matata», «Punt Vermell», «Mr. Tlalok».

Roca Ginesta

Vies: «2D2», «2D1», «Lorelei».

Maladeta

Lloc: Gelera de les Maledetes

3ª Sortida Curset d'Alta Muntanya FCAM - 3ª Vegueria

Montserrat

Lloc: Monestir de Montserrat

Assemblea de l'ECAM

Pirineu Oriental

Lloc: Puigmal

Ascensió normal

NOVEMBRE 86

Terradets

Lloc: Paret de les Bagasses

Vies: «Colors», «Color de Rosa», Integral Reina - Puig (fins a la

RESUM D'ACTIVITATS

DESEMBRE 86

Montsec d'Estall

Lloc: Paret d'Aragó

Via: «Cupula Nocturna» 2ª ascensió - 1ª integral

Mallos de Riglos

Lloc: Mallo Visera

Via: Guirles - Campos

Lloc: Mallo Cuchillo

Via: «Tronco Fòrtone»

Roques del Mamut

Vies: «Casquetes», «De la Peste»

Terradets

Lloc: Paret de les Bagasses

Via: «Sergio»

Montserrat

Lloc: La Quilla

Via: «Artista»

Lloc: La Panxa del Bisbe

Vies: «Titus», «Buriles Rojos», «Olye».

GENER 87

Montserrat

Lloc: Cavall Bernat

Via: Punsola-Reniu (aresta Nord)

La Riba

Lloc: Les Penyes Roges

Vies: «Eduard», «Fisureibols», «Primordiales».

Ciurana

Vies: «Al vostre gust», «Agonia»
«Ets a tota».

FEBRER 87

Vilanova de Meià

Lloc: Roca dels Arcs

Vies: «Rampas invertidas», «Necromicon», «Cabra blanca».

Pedraforca

Lloc: Canal Roja

Pràctiques de glaç

MARÇ 87

Terradets

Lloc: Paret de les Bagasses

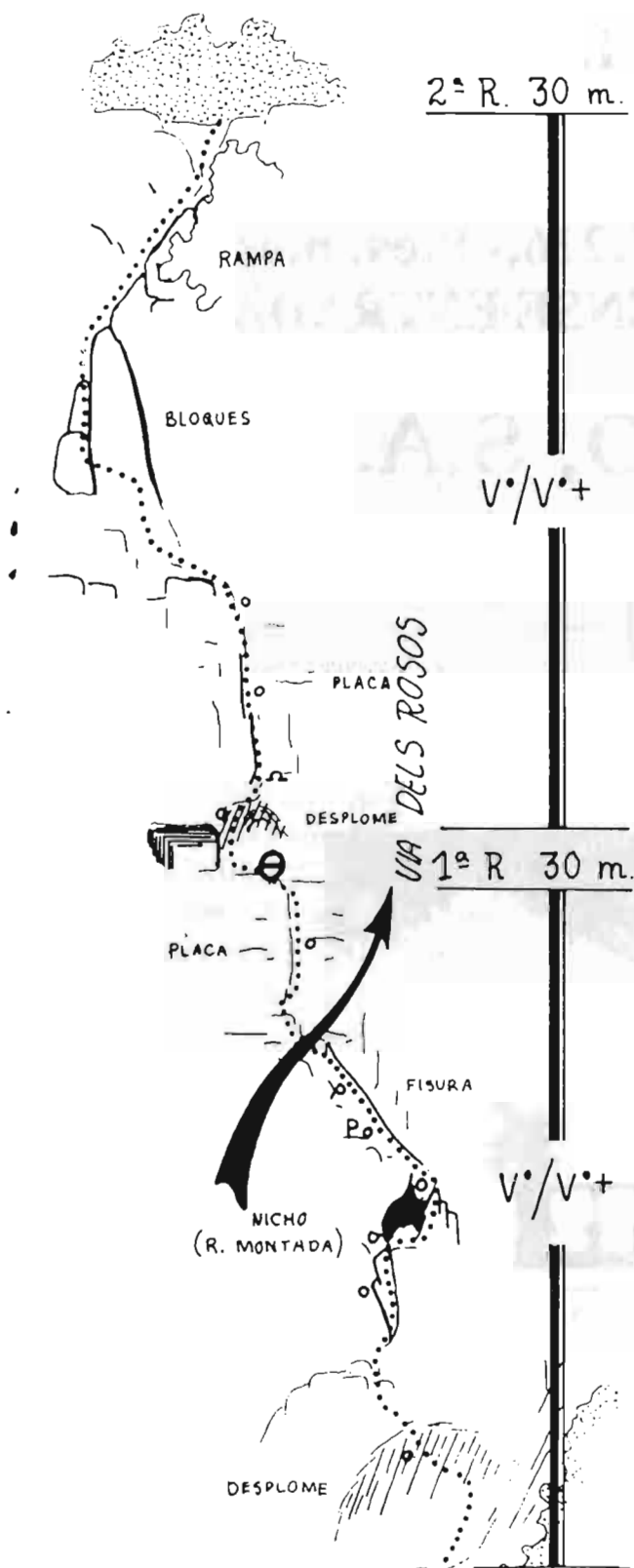
Encadenament de les vies: CADE (del peu al cim, descens i retorn a la paret) «Supertramp» (fins la falsa feixa) CADE (feixa gran) i Reina - Puig (cim).

PENYES DE ^{Can}MERCER

VIA VICENÇITALES

S. PERE
DE RIBES

oberta per:

VICENÇ BARBERÀ
JOAN TARRIÑO
TONI ARNABAT

MATERIAL

EQUIPADA

10 bàgues expres
Bicoins (si es prefereix)
o Burí

Pitó

Descens : pel diedre

— G.E.A.M. —

Chapi 84

SUZUKI SANTANA

**Ara nou model amb 5
velocitats i seient
darrer abatible
parcialment.**

**Des de 1.049.160,- Pts. total
matriculat**

**27.216,- Ptes. mes
SENSE ENTRADA**

DINAUTO, S.A.

Carrer Casernes, 34
cantó Ctra. Vilafranca

Tel. 893 44 12

Vilanova i la Geltrú

FLORS

Rbla. de La Pau, 63.
Tel. 815 38 27

SECRETARIA

MOVIMENT DE SOCIS DE L'ENTITAT A PARTIR DEL 18 DE DECEMBRE DEL 1986.

ALTES

- 2759 Cati Bertran i Agustí
- 2760 Sebastià Cerezo Cano
- 2761 Gabriel Xavier Roviroso Jane
- 2762 Angel Joaquim Guillem Amat
- 2763 Xavier Gil Tosete
- 2764 Carlos Garcés López
- 2765 Jose Mª Colorado Gómez
- 2766 Andrés Olivier Olivier
- 2767 Josefina López López
- 2768 Jordi Puig Egea
- 2769 Nuria Ferrer Romeu
- 2770 Mª Josepa Rodríguez Gallego
- 2771 Jordi Martínez Borbonés
- 2772 Miquel Angel Martínez Sanjuan
- 2773 Nuria Bertran Busquet
- 2774 Martí Noguera Feliu
- 2775 Argimir Granell Guarch
- 2776 Ernest Just Roig
- 2777 Antoni Oliva Galvez
- 2778 Joana Macià Saiz
- 2779 Emilio Manso Montessinos
- 2780 Cristòfor Artigós Ivern
- 2781 Mª Rosa ortíz Casas
- 2782 Juan Pedro Vilches Castillo
- 2783 Mª Pilar Garreta Monfort
- 2784 Montserrat Pallares Barrio
- 2785 Xavier Pi de Cabanyes
- 2786 Josep Mª Gómez Balaguer
- 2787 Joan Cano Martí
- 2788 Adolfo Chico Nieto
- 2789 Pedro Baeza Leyva
- 2790 Apolinar Villanueva Mariño
- 2791 Sergi Pérez Borrull

BAIXES

- 2445 Josep Manuel Castellón Beages
- 2310 Sebastià Rosell i Ramírez
- 2675 Francesc San Miguel Mena
- 1940 Ramon López Ayats

Agrupació Excursionista Talaia

(Secció Muntanya)

25è. Campament General Infantil de Catalunya

Dies 1, 2 i 3 de Maig. 1987

Lloc: Sant Joan de l'Avellanet
(Bagà), Alt Berguedà

Patrocina: F.E.E.C. Organitza: A.E. Talaia

MEMORIA D'UN RAL·LI D'ESQUÍ

L'hivern s'acaba i una nova primavera segueix el cicle del temps. Aquest any però, no ha estat propici en abundància de neu. Ha nevat esporàdicament i les pujades sobtades de temperatura l'han minvat de seguit.

La primavera és l'època ideal per fer grans travessades al Pirineu; el dia s'allarga i el termòmetre no és generalment tan rigorós. Però no sempre han estat aquestes dates minses de neu i un dels anys que recordo amb especial predilecció fou aquell pont de dos dies de St. Josep de 1960. Ja ha nevat força des d'aleshores!

Les cames i el cor estaven en el seu zenit i l'esperit ardit; i encara crec que ho està.

Era el segon any que el Centre Excursionista de Catalunya organitzava el Ral·li d'Esquí. L'A.E. Talaia, pocs dies abans, havia realitzat la II Marxa Social per Descripció.

Doncs bé, els amics Josep Blanes, l'Argimir Granell i jo, vàrem decidir participar en dita prova d'esquí. La nostra preparació potser era més d'empenta que d'una tècnica ortodoxa, equilibrada per unes bones cames i un estil que nosaltres anomenàvem dels «garrafenys» i haver estat apresada d'una manera autodidacta de baixar com puguis i caminar moltes hores amb els esquís a l'espatlla a la recerca de la neu.

El dia 18 de març sortim de Vilanova a la tarda i un cop a Barcelo-

na vaig llogar uns esquís més lleugers que els propis, que també portava per si un cas. De seguida agafem el tren de Puigcerdà i un cop a Ripoll aprofito la parada per deixar els meus esquís a la cantina de l'estació. Seguim cap a Ribes de Fresser i un cop allí pugem en el cremallera que ens enfilirà vers el Santuari de Núria, on arribem a les nou o quarts de deu del vespre. Com a participants del Ral·li no tenim problemes per l'allotjament, doncs estem un xic escarmentats d'altres vegades. Prenem contacte amb els organitzadors i després de menjar quelcom de calent al bar Finestrelles, vam anar a les Iliteres com més aviat millor.

L'endemà a les vuit del matí es dona la sortida dels tretze equips participants que podien ser de tres o quatre esquiadors cada un, a intervals d'un minut. Nosaltres tenim el número 5. Enfilem amb les fustes a l'esquena en direcció a l'antic Hotel Puigmal i més amunt on la pendent és tolerable, ens els posem. A la motxilla portem els estris i la indumentària com poden ser l'espàtula de recanvi, crampons, roba i queviures.

El dia és clar i fortes ràfegues intermitents frenen la pujada i quan decidim treure les manoples de les mans per manipular les fixacions un dolor molt agut paralitza els dits i fins i tot notem l'impacte al cos, amb prou feines protegit per anoracs d'orella de gat, vull dir que no eren de ploma.

Creuem el collet de Font Negra entre el Torreneules Petit i el Puig de Font Negra i aquí encetem el descens vers el Torrent de Coma de Vaca per la gruixuda i flonja catifa de neu verge. Baixem fent amples i feixugues giragonces i si perdem l'equilibri, rodolem empolsats de neu amb el pes de la motxilla. Si salten les fixacions no veurem més els esquís, doncs no portem lligams d'assegurança. Després de cinc-cents metres de desnivell arribem al fons de la Coma. Això és altra cosa; ara sí que gaudim amb un seguit de tobogans, cassoles i relleus que segueixen el fil d'aigua argentada mig soterrada pels túmuls de neu. El ras-ras dels cantells metàl·lics de les fustes mosseguen la neu endurida, apropant-nos aviat al refugi de Coma de Vaca. Ja hi som! a l'ampla jassa on es troba el Fresser. Al mes de juny això serà un jardí. Celebrem la diada de St. Josep i sense perdre gaire temps ens acomiadem del control de pas i enfilem la Coma del Fresser. El sol ja cau de ple. Per substituir les reglamentàries pells de foca duem unes corretges lligades a la sola dels esquís, per cert no tan eficaces, per poder avançar cara amunt sense desplaçar-nos enrera.

Assolim el Coll de la Marrana i pugem al cim facultatiu del Gra de Fajol Gran on es guanyen 50 punts de bonificació. Des del coll a prop del refugi es fa un descens cronometrat (amb unes quantes arrambades pel terra). El temps donat per aquesta etapa era de 5,30 hores però hem estat quelcom més. A mitja tarda entrem al fa poc inaugurat Xalet d'Ull de Ter; organitzadors i participants fem una animada impressió de la jornada i aprofitem

per eixugar al foc mitjons mullats. Després de sopar, al vespre fem una mica de xirinola i anem a dormir cansats, amb la tior de la pell de la cara enfebrida per la forta reverberació de la neu.

A quarts de set de l'endemà sortim del jaç i a les set iniciem la segona etapa en direcció al coll de la Marrana i cim del Bastiments. Per realitzar el recorregut d'avui tenim vuit hores i només sortim vuit equips. Des del cim i per la cresta anem a trobar la collada de les Comes de Mal Infern i ens endinsem per la vessant francesa, la cara nord és molt glaçada i s'ha d'anar amb precaució, tot, i així l'Argimir rellisca perquè, com ja he dit, la part superior del pendís està molt gelada amb esmicolats esquistos despressos de la carena que sobresurten.

Compte Granell, el cap, frena amb els peus!. Per sort no té més conseqüències que una esquinçada de dalt a baix del camal del pantaló, que li deixa la cama nua i se la d'embolicar amb una bufanda. Sens dubte havíem d'haver-nos calçat els crampons, però...

Als nostres peus s'estén acollidora, immutable en la immensa solitud de l'alta muntanya, la Coma Mitjana, solejada amb un seguit d'ondulacions continuades que ens convida a un perllongat descens i amb una neu de gran qualitat, però ai! després vindrà remuntar l'esforçada pujada fins creuar la cresta fronterera.

Ben a prop de la jassa de Carança trobem una avançada del món vegetal, representada en uns humils arbusts mig atapeïts pel blanc mantell, on hi ha un control i per un collet comencem a ascendir

per la veïna Coma i circ de Bassibés.

Amb un sol que estavella, al migdia, seguim cap el coll de la Geganta i Pic de la Dona, escollint un itinerari per esquivar algun possible allau.

Hem acabat l'aigua i estem ben assedegats quan passem pel cim, (el control tampoc té el preciat líquid).

Pels Plans de Morens, amb una neu feta pastetes i un lliscament feixux, ens va seguint les traces l'equip de la Germandat Muntanyenca de St. Bernat, que tanca la cursa.

Des de les romanalles venerables del vell refugi al nou xalet d'Ull de Ter, hi ha un tram cronometrat, que superem amb una que altre, les darreres patacades, que posen a prova la resistència òssia de les extremitats inferiors.

Al xalet fem un àpat de circumstàncies, recuperant part de les energies amb més set que gana i per postres davallem dos hores, ja sense neu cap a Setcases per curullar aquest jorn.

Un autocar va portar-nos a Ripoll on vaig recollir els meus esquís, i pugem en el darrer tren

cap a Barcelona. A l'estació del baixador de Gràcia, en surt a les vint-i-tres hores el darrer mitjà de comunicació, un tren exprés anomenat «el valenciano», amb cent quilòmetres de recorregut mínim. Les places ja són despatxades, i pugem al vagó amb la desagradable situació d'anar sense bitllet. Quan passa l'interventor li exposem les nostres raons, però ell es mostra inflexible i paguem la factura «doble» Barcelona-Tarragona. Són els problemes quotidians per a la gent de província que s'aventura anar-hi pel món a deshora.

Hem fet el vuitè lloc o sigui l'últim en la classificació, però aquest afer competitiu resta a segon terme. Ans valorem més les experiències viscudes d'amigable companyia, en aquesta trobada anyal, per un grup de esquiadors de muntanya, que ha tingut per escenari les neus primaverals del Pirineu Oriental.

Encara vaig participar-hi en tres ral·lis més als anys següents, però, això són altres històries.

Març de 1987
Antoni Ordovàs

FOTO *Centre*

Plaça de les Cols, 2
Tel. 893 67 64

08800 VILANOVA I LA GELTRU
(Barcelona)

Kodak

PRODUCTES

MOBLES DECORACIO

MOBLESTIN

Rbla. Samà, 95 - Tel. 815 21 54

Vilanova i la Geltrú

Li ofereix, amb models en exclusiva,
calitat, estil i disseny a un preu just.

Li dissenyem el mobiliari de la seva llar
sense cap compromís
perque som decoradors.

A més a més li guardem el temps que vostè vulgui
i sense cap càrrec.

Transport i muntatge gratuït a tot Catalunya.

PERQUE SOM PROFESSIONALS DEL MOBLE

**EN ANDORRA SE COMPRA BARATO
VD. LO CONSEGUIRÁ MÁS CERCA
EN FRANCESC MACIA, 92 BAJOS
VILANOVA**

BAZAR OROTEL

LEA Y COMPARE

RADIO CASSETE COCHE desde 2.900 Pts.

RADIOS desde 490 Pts.

MINICADENA

Internacional Crown, etc. desde 9.800 Pts.

CINTAS VIDEO (3 horas) desde 750 Pts.

Y MUCHOS MÁS ARTÍCULOS

**¡VENGA A VERNOS!
¡Ojo! TODO CON IVA INCLUIDO**

**CONFECCIONE SUS EXCURSIONES EN
A.E. TALAIA**

**PARA CONFECCIÓN DE
SEÑORA, CABALLERO y NIÑO**

Le interesa visitar

OFERTAS

c/. Jardín, 11

ahorrará tiempo y dinero

Servei a Domicili:

Mantes, «Alfombras», Cortines

**tintoreria
alba**

VILANOVA I LA GELTRÚ

C/. Tomás, 14 - 16. Tel. 893 06 76

C/. Llibertat, 119. Tel. 815 16 21

SITGES

C/. Santiago Rusiñol, 9. Tel. 894 38 43

ENTRE EL CADÍ I EL PIRINEU (II)

Avui seguim amb el relat de la nostra darrera estada a la Cerdanya i el Baridà, que deixarem amb la visita a Bar. Des d'aquest poblet es baixa directament a la carretera de la Seu. Des de Toloriu, havíem vist a la part oposada del congost del Segre, un poblat enlairat per sobre el Pont de Bar. És Aristot, antic cap d'un terme que des de l'any 1970 ha estat fusionat amb el de Toloriu, formant un sol municipi. Per pujar a aquest niu d'àligues cal seguir Forat de la Seu avall fins als Banys de Sant Vicenç, on hi ha una ampla pista que bifurca poc més enllà, i que porta respectivament a Aristot o a Castellnou de Carcolze. Pugem primer a Aristot. Com tots els pobles d'aquesta contrada, tenia també el seu castell que, segons es diu, fou desmuntat pedra a pedra per a bastir-ne l'església de Sant Andreu, avui quasi sense teulat. Des del penyal on s'assentava el castell, s'atalaia una extensa panoràmica del Cadí i la Vall del Segre, amb les romanalles de Pont de bar als nostre peus.

Baixem pista avall i anem a Castellnou de Carcolze, un altre poblet-sentinella, posat en lloc estratègic. A més de la repetida muralla cadinenca, es veu des d'aquí el poble d'Arsèguet. A la part baixa del campanar de l'església de Sant Gervasi hi ha una curiosa arcada gòtica que dóna pas per sota d'ell. Per sobre l'esquena del poble i les ruïnes del castellot es drecen dos grups d'espadats, denotant un d'ells, denominats Roc Xic i

Roc Gros. La pista no puja al poblet. Seguint-la podríem anar a Bescaran. Ho deixem per un altre dia.

A Arsèguet encara hi onegen les banderoles posades amb motiu de l'aplec d'acordionistes pirinencs celebrat el dissabte anterior. És curiosa la caràtula encastada a l'església de Santa Coloma. Enfront hi ha una gran quantitat de grans pots de llet per a transportar. Una antiga torre subsisteix en un dels carrers. Vist des de la part de migdia, el poble presenta un bell aspecte, esgraonat en un coster de la serra, amb l'església en la part més enlairada. La carretera des d'aquí davalla i queda encaixonada dins el congost del Naval, oferint pintoresques perspectives. En creuar el torrent de Solà, la carretera gira i poc més enllà bifurca. La branca esquerra puja a Ansovell, poble al qual no podem entrar ja que està capgirat per les obres de clavegueram que s'hi estan fent. A la part oposada de la vall, al peu d'un gros penyot, hi ha el poble de Cava, antic cap del municipi d'aquest nom que, a més, comprèn Ansovell, el Quer Foradat, el Boscal, cab Pubill i Vinyoles. Sobre l'esmentat penyot de Cava, dit la Cadira del Senyor, hi ha les restes de l'antic castell, i prop del barranc de Solà, en l'agrupació de Vinyoles, es veu una robusta casa forta que hom diu havia estat hostal i lloc habitat per frares. En aquest petit agrupament hi ha l'església romànica de Sant Cristòfol.

Deixem aquest sector del Bari-

dà amb recança i amb l'esperit de retornar-hi. Un amable martinenc, en Perot de Martinet, s'interessa per les nostres recerques dels vestigis medievals de la Cerdanya i el Baridà. Ens indica l'existència d'un castellot per sobre la riba esquerra de la vall de Ridolaina, nom que ens evoca ressonàncies de contes infantils. Pugem cap a Montellà i, abans d'arribar-hi, trenquem per una bifurcació i després per una altra. Al poc ens adonem que no anem per bon camí i ens en convencem en veure al lluny l'inclinat campanar de Santa Eugènia, apuntalat per una robusta biga. Tornem enrera fins al primer trencall i pugem en direcció al Prat Aguiló. Prop d'uns camps veiem un xicot tripulant un tractor. Es qüestió d'informar-nos si anem bé.

- Bon dia. Hi ha per aquí un lloc anomenat la Torre del Bac?

- No l'he sentit anomenar mai.

- Però existeix per aquest rodals una torrota de moros?

- Això sí! Tireu amunt i trenqueu a l'esquerra. Pista enllà, en un cap de la serra que davalla de la muntanya, hi ha plantat el castellot del Bac de la Torre.

- Aaah...! bé, moltes gràcies.

Aquesta construcció defensiva està situada en un crestell roquer que baixa per la part de llevant de la Roca Gran (2.084 m.), i que forma part del serrat que fa de contrafort del Cadí, des de Prat Aguiló fins a Montellà. Més que un castell és una casa forta, situada en un pas estratègic d'un antic camí entre el Berguedà i la Cerdanya. Sembla, pel que ens han dit, que en els darrers temps havia estat hostal de traginers.

Dediquem un altre dia a visitar els pobles i indrets situats als vessants meridionals de la serralada pirinenca. Des de Martinet, una carretera emprèn la forta pujada costers amunt. En un revolt es veu el trencall que porta als Banys de Senillés, un d'aquells balnearis termals que tanta puixança tingueren a principis de segle. Més enllà la carretera bifurca. La branca esquerra porta a Musser (Mussa per als seus habitants), pintoresc poblet amb una església romànica dedicada a la Mare de Déu i amb l'entrada encaixonada al final d'un estret carreró. Cal entrar al cementiri per a contemplar l'absis d'arcuacions llombardes. Dos ancians pagesos ens expliquen que als defores del poble, dalt d'un pujolet, hi ha les ruïnes del castellot, i en un promontori, cap a la part de migdia, hi ha la capella romànica de Sant Joan de Sobeig, on antany s'anava en processó.

Retornant a la carretera principal es passa pel costat de Travesseres, i més amunt s'entra a Lles, població que trobem ocupada per nombrosos grups d'excursionistes que van o venen. Donant un tomb pel poble, es poden veure tres cases que conserven vestigis de fortificació. Totes tenen el respectiu nom figurant en uns rètols sobre la llinda de les portalades. La Rectoria conserva mènsules de matabans en quasi totes les cantonades de l'edifici. Can Perantoni, solament a la façana de migdia, i Can Fuster, unes mènsules de baixa altura, per sobre la portalada de dovelles. Es diu erròniament que havien estat torres de l'antic castell.

A Lles fineix la carretera asfal-

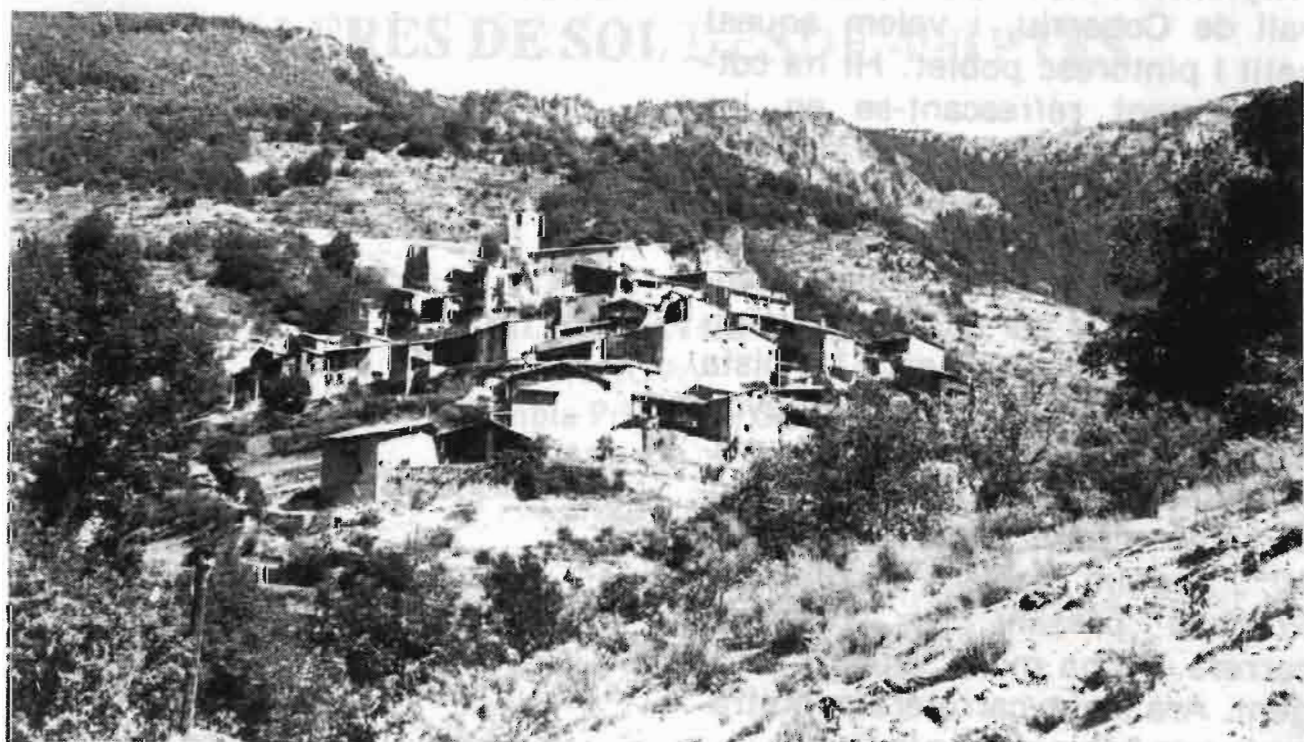
tada i continua una pista forestal que passa per les immediacions de diverses masies en activitat. La pista s'enfila descrivint fortes marrades i el paisatge esdevé neta-ment pirinenc. Es fa cap al Cap del Pla del Rec, on hi ha el gran refugi que a l'hivern és estatge dels esquiadors de fons. Avui, en ple estiu, és indret destinat a l'acampada controlada i els prats són curulls de tendes.

Seguim pista amunt, deixant a un costat el refugi Pradell, i al final s'arriba al parking de les Pollineres. Allà hi ha una costeruda i pedregosa pista que sembla un tarterar i que s'enfila per abruptes indrets. En un revolt es contorneja l'estany inferior de la Pera que sembla, i ho és efectivament, una bassa d'abeurar vaques. Als quatre quilòmetres de sotracs arribem al refugi dels Estanys de la Pera. Hi ha un gran ramat d'ovelles en una cleda immediata. L'indret és un circ glacià, amb clotades sense

aigua i herboses. L'estany superior queda cenyit per un alt espadat que li resta bellesa i perspectiva. Sinó que el lloc és un punt clau per excursions pirinenques, especialment cap a les muntanyes d'Andorra, el paratge resulta decebedor, pel molt que n'havíem sentit parlar.

Des de Pollineres hi ha una altra pista que baixa en direcció a Arànsér. Té el pis molt regular i va baixant pel llom d'un serrat. Després fa un seguit de marrades i es té al davant el Prat de Miró, on hi ha un refugi i una cabalosa font. Aquí hi ha una branca de pista que puja cap al coll de Queralt. Des d'aquí es pot anar fins a Bescaran. Aquesta ruta fou utilitzada intensament el 1982 pels camions de la llet i altres vehicles, mentre estigué espatllada la carretera de la Seu.

Des del coll de Queralt, una branca de pista s'enfila fins a dalt de l'anomenat mirador del Pla de Llet (no de Lles com siu el mapa), on hi ha una placeta enllosada i

VISTA DEL POBLE DE CASTELLNOU DE CARCOLZE

centrada per un obelisc plantat per Icona. Malauradament hi ha molta calitja i sols es veu Arànsér i Aristot. Retornant al Prat de Miró i seguint la pista principal, es travessa el famós bosc d'Arànsér on, temps era temps, hi campava el gall salvatge i altra fauna de bosc. La pista fa una marrada final i entra al poble d'Arànsér (Aransa pels seus veïns). S'estant parant taules en una placeta amb balconada per a celebrar un ja tradicional sopar d'estiu que cada any registra més assistència. La carretera baixa fins a Lles i des d'aquí seguim fins a Martinet.

Un altre itinerari força interessant és el de seguir des de Lles la pista que porta a Viliella i a Caborriu de la Llosa. La majoria de cases del primer lloc estan esbaldregades i l'església de Sant Sebastià no té millor aspecte. Més avall es passa per les Cases de Vilà i la capella sense sostre de Sant Marc. Es travessa el riu de la Llosa i la pista ascendeix per a passar a la vall de Coborriu, i veiem aquest petit i pintoresc poblet. Hi ha cotxes i gent refrescant-se en les aigües transparents. Es va ascendent per la serra de Santa Anna.

A gran altura, en una raconada muntanyosa, es veu la Bastida, antiga casa forta per a defensa i vigilància d'un pas pirinenc. La pista baixa i passa per sobre Ardèvol. Poc més enllà, a un costat de la pista, hi ha la fon Sobirana, abundosa, amb quatre brocs i l'aigua a 10°. Seguim baixant i entrem a Prullans passant per retorçats carrers. Hi ha molts xalets i força gent. Ara tenim carretera enquitranada que baixa a la de la Seu.

Amb la recança que ens ha

deixat la decebedora visita als estanys de la Pera, no volem deixar el Pirineu sense veure un estany de bona estampa. Dediquem la tarda del darrer dia a la visita a l'estany de Malniu. Ens dirigim vers Puigcerdà, però, abans d'arribar a Ger, agafem el trencall de carretera que porta a Meranges. Des d'aquesta població hi ha una pista asfaltada en un trajecte de cinc quilòmetres i quatre més de pis terrós i empolsegador. Es fa cap a un gran aparcament que fa costat a un refugi aixopluc. L'ascensió a peu no és gens pesada i el trajecte distret. Al cap d'uns vint minuts ens trobem de cop i volta davant de l'estany de Malniu. Aquest sí que té un bon teló de fons. El bony del castell dels Lladres i les canals que daval·len del Puig Pedrós abelleixen l'entorn. Ens passem una bona estona per les riberes del llac. Amb aquest bon record deixem definitivament aquestes contrades del Pirineu i anem baixant cap a Martinet.

JOAN VIRELLA

A VILANOVA...

**LENTS DE CONTACTE
GABINET D'AUDIOMETRIA**

**VINGUI NOMÉS A MIRAR.
EL QUE VOSTÉ VEURA EL CONVENCERA**

ULLERES DE SOL DESDE 490 PTES.

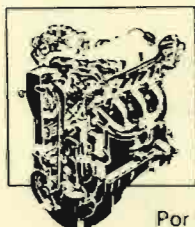
a VILANOVA I LA GELTRÚ
OPTICA NOVA
Rambla Principal, 60
Tel. 893 89 03

a VILAFRANCA
OPTICA DEL PENEDES
Rambla Ntra. Sra., 22
Tel. 892 31 56

a SANT SADURNÍ
CENTRE OPTIC SANT SADURNÍ
C/. Sant Isidre, 28
Tel. 891 22 35

Un Sentido

XTRA

Nuevo Ford Escort XTRA

En el nuevo Escort XTRA todo tiene sentido. Un sentido especial, XTRA, para despertarle... en muchos sentidos.

Por fuera

- Tapacubos integrales blancos
- Cristales tintados
- Lavalimpia trasero
- Piloto antiniebla trasero
- Neumáticos 155 con llantas de 5 x 13 pulgadas.

Por dentro

- Consola central
- Radiocassette stereo
- Espejo cortesía pasajero
- Retrovisor lado derecho control remoto

Disponible

- Techo solar
- Sistema de frenos antibloqueo mecánico
- Pintura metalizada

Para que elija

- Motores 1.4 gasolina y 1.6 diesel

Despiértese en muchos sentidos con el nuevo Ford Escort XTRA. Ford Escort XTRA Despierta los sentidos

Radio cassette stereo AM-FM, ESRT 32 PS

Serie Limitada

Desde 1.348.800 Ptas.

AUTO VENTA VILLANUEVA

Ctra. Barcelona, Km. 41

Tel. 893 26 66-29 12

VILANOVA I LA GELTRÚ

Diseño y Calidad